

Prof. dr hab. Jan Holeksa
Zakład Ekologii Roślin i Ochrony Środowiska
Wydział Biologii UAM
ul. Uniwersytetu Poznańskiego 6
61-614 Poznań

**Ocena osiągnięć pedagogicznych oraz aktywności naukowej i publikacyjnej
doc. Ing. Stanislava Kucbela PhD
pracownika dydaktyczno-naukowego w Katedrze Hodowli Lasu
na Wydziale Leśnym Uniwersytetu Technicznego w Zvoleniu
w związku z postępowaniem o nadanie tytułu profesora**

Podstawa opracowania oceny

Niniejsza ocena została przygotowana na podstawie materiałów dostarczonych przez Dziekana Wydziału Leśnego TU, którą otrzymałem w wersji papierowej. Stwierdzam, że otrzymane materiały zostały odpowiednio przygotowane i są wystarczające dla sformułowania opinii na temat osiągnięć pedagogicznych oraz aktywności naukowej i publikacyjnej doc. Ing. Stanislava Kucbela PhD kandydującego do tytułu profesora.

Sylwetka Kandydata do tytułu profesora

Doc. Stanislav Kucbel w 1999 roku ukończył studia na Wydziale Leśnym Uniwersytetu Technicznego w Zvoleniu. Po studiach całą swoją pedagogiczną i naukową aktywność związał z Katedrą Hodowli Lasu na Wydziale Leśnym TU. W latach 1999–2000 był w tej Katedrze doktorantem, a następnie został w niej zatrudniony na stanowisku asystenta. Od dwudziestu lat jest zatem członkiem tego samego zespołu dydaktycznego i naukowego, którym kieruje profesor Milan Saniga. W roku 2006 uzyskał stopień doktora (PhD) na podstawie rozprawy zatytułowanej: *Štruktúra porastov a optimalizácia pestovných opatrení vo vysokohorských lesoch v oblasti Nízkych Tatier*. Po ośmiu latach, w 2014 roku, na podstawie pomyślnie zakończonego przewodu habilitacyjnego, uzyskał tytuł docenta. Podstawą uzyskania tego tytułu była obszerna monografia: *Časová a priestorová variabilita štruktúry vysokohorských smrekových lesov Slovenska*.

Ocena działalności pedagogicznej

Doc. Stanislav Kucbel jest nauczycielem akademickim, który kształci studentów leśnictwa w zakresie wielu przedmiotów na wszystkich poziomach studiów, od studiów licencjackich poprzez studia inżynierskie po studia doktoranckie. W ostatnich latach był koordynatorem dwóch przedmiotów na studiach inżynierskich i jednego na studiach doktoranckich. Niezależnie od zaangażowania w roli koordynatora przedmiotów, prowadził jeszcze zajęcia w ramach dziewięciu innych przedmiotów: czterech na studiach licencjackich, trzech na inżynierskich i dwóch na doktoranckich. Moją uwagę zwróciła nie tylko duża liczba przedmiotów, ale także ich szeroki zakres tematyczny. Szereg przedmiotów koordynowanych lub prowadzonych przez Niego obejmuje przede wszystkim różne aspekty hodowli lasu, w tym podstawy hodowli lasu, hodowlę lasu w związku z jego funkcjami społecznymi, hodowlę lasu a łowiectwo, hodowlę lasu bliską przyrodzie, odnawianie lasu. Prowadzi ponadto zajęcia z zakresu dendrologii, historii leśnictwa, funkcjonowania gospodarstwa leśnego oraz funkcjonowania i metod badania naturalnych ekosystemów leśnych. Uczestnictwo w tak licznych i różnych przedmiotach świadczy o bardzo dużym zaangażowaniu doc. S. Kucbela

w kształcenie studentów na Wydziale Leśnym TU. Dowodzi to także różnorodności Jego zainteresowań i szerokiej wiedzy w dziedzinie leśnictwa i ekologii lasu.

Po uzyskaniu stopnia doktora w 2006 roku doc. S. Kucbel wielokrotnie pełnił rolę opiekuna i promotora prac licencjackich i prac dyplomowych. W latach 2007–2020 pod jego kierunkiem zostało przygotowanych 17 prac licencjackich i 20 prac inżynierskich. Również i ta aktywność świadczy o Jego bardzo dużym zaangażowaniu w kształcenie studentów. Najwięcej prac dotyczyło wysokogórskich świerczyn: struktury i dynamiki drzewostanów, odnowienia świerka, zasobów martwego drewna, tempa przyrostu drzew na grubość oraz zasad hodowli wysokogórskich drzewostanów. Prace o podobnej tematyce były też prowadzone w górskich lasach mieszanych i lasach bukowych. Studenci pod opieką doc. Kucbela prowadzili również badania nad rozwojem drzewostanów na obszarach pozbawionych drzewostanu na skutek wiatrolomów i gradacji owadów oraz na obszarach znajdujących się w zasięgu emisji przemysłowych; zajmowali się metodami przebudowy jednowiekowych drzewostanów świerkowych w drzewostany wielogatunkowe i wielogeneracyjne; badali wpływ roślinożerców na odnawianie się drzew. Tak szeroki zakres tematyczny prac licencjackich i prac dyplomowych był możliwy dzięki dużemu doświadczeniu badawczemu doc. Kucbela i jego kompleksowej wiedzy z zakresu leśnictwa i ekologii lasu.

Doc. Ing. Stanislav Kucbel jest promotorem w jednym zakończonym przewodzie doktorskim. Rozprawa doktorska poświęcona była zróżnicowaniu struktury drzewostanów i ich dynamice w lasach naturalnych na terenie Słowacji. Kolejny doktorat, którego promotorem jest Kandydat do tytułu profesora, jest bliski ukończenia. Dotyczy on struktury, zróżnicowania i procesów odnowieniowych w NPR Badinsky prales. Oba zagadnienia, którymi zajmują się doktoranci doc. Kucbela, są związane z funkcjonowaniem ekosystemów leśnych i są bardzo ważne z perspektywy rozwoju wiedzy o naturalnych zjawiskach kształtujących strukturę i dynamikę górskich lasów Europy Środkowej.

Dopełnieniem aktywności dydaktycznej doc. Stanislava Kucbela są dwa skrypty dla studentów, których jest współautorem. Pierwszy, przygotowany w 2005, którego współautorem był Peter Jaloviar, obejmuje program ćwiczeń z zakresu hodowli lasu. Drugi skrypt, przygotowany wspólnie z prof. Milanem Sanigą w 2012 roku, dotyczy „Hodowli lasu bliskiej przyrodzie”. Rok po ukazaniu się słowackiej wersji skryptu, autorzy przygotowali wersję anglojęzyczną.

Doc. Stanislav Kucbel jest także zaangażowany w organizację nauczania doktorantów na Wydziale Leśnym TU. Jest członkiem kilku komisji odpowiedzialnych za organizację studiów doktoranckich z zakresu hodowli lasu, ochrony lasu i usług ekosystemowych.

Uważam, że doc. Ing. Stanislav Kucbel jest nauczycielem akademickim o dużym doświadczeniu, który angażuje się w przekazywanie wiedzy studentom Wydziału Leśnego TU, bardzo często podejmuje się opieki nad pracą studentów przygotowujących prace dyplomowe oraz służy swoim doświadczeniem uczestnikom studiów doktoranckich. Wszechstronna aktywność dydaktyczna doc. Ing. Stanislava Kucbela na wszystkich poziomach kształcenia pozwala mi stwierdzić, że posiada On odpowiednie kompetencje dydaktyczne, aby zostać nauczycielem akademickim z tytułem profesora.

Ocena działalności naukowej

Zainteresowania naukowe doc. Ing. Stanislava Kucbela obejmują zagadnienia z zakresu ekologii lasu, które umiejętnie łączy z problematyką hodowli lasu. Szczególnie ulubionym obiektem Jego badań są wysokogórskie bory świerkowe, którym poświęcił kilkadziesiąt swoich publikacji. Tym niemniej w dorobku znajduje się też kilkanaście opracowań, których

przedmiotem jest funkcjonowanie lasów dolnoreglowych, a także dębowych i jesionowych lasów w niższych położeniach.

W swoich badaniach stara się przede wszystkim rozpoznać procesy kierujące funkcjonowaniem naturalnych ekosystemów leśnych. Wykorzystuje w ten sposób szczególną cechę szaty leśnej Słowacji, która wśród państw Europy posiada jeden z najwyższych odsetków naturalnych lasów. Naturalne przemiany struktury tych lasów, występujące w nich zaburzenia i zachodzące w nich procesy odnowieniowe były przedmiotem kilkudziesięciu publikacji.

Mimo że zagadnienia z zakresu hodowli lasu znalazły się w nieco mniejszej liczbie publikacji, to i tak naliczyłem ich ponad 20 w załączonym zestawieniu, a ich problematyka jest różnorodna. Doc. Kucbel zajmował się między innymi przyrostem grubościowym drzew, zmniejszaniem zagrożenia szkodami od wiatru poprzez stosowanie odpowiednich zabiegów hodowlanych, warunkami sprzyjającymi naturalnemu odnowieniu w tym wpływem warunków świetlnych na wzrost odnowienia, przebudową jednogeneracyjnych drzewostanów świerkowych oraz uzyskaniem przerębowej struktury drzewostanów po wielkopowierzchniowych zaburzeniach.

Ważne miejsce w dorobku doc. S. Kucbela zajmują monograficzne opracowania na temat struktury, dynamiki, reżimu zaburzeń, procesów odnowieniowych i retencji martwego drewna w lasach objętych ochroną rezerwatową na terenie całej Słowacji. Trzynastcie tomów ukazało się w latach 2008–2019. W większości zostały one przygotowane przez wieloautorskie zespoły pod kierunkiem prof. Milana Sanigi, natomiast w przypadku wysokogórskich lasów świerkowych Niskich Tatr jedynym autorem jest S. Kucbel.

Szczególne miejsce w dorobku doc. Kucbela zajmują opracowania na temat wieloletniej dynamiki lasów powstałe dzięki długotrwałym obserwacjom prowadzonym na stałych powierzchniach. Kontynuuje prace zapoczątkowane kilkadziesiąt lat temu przez profesora Stefana Korpela. Zachowanie ciągłości tych obserwacji jest ważnym zadaniem dla naszego i następnych pokoleń ekologów lasu. Doc. Kucbel razem ze współpracownikami z Katedry Hodowli Lasu wypełnia w ten sposób niezmiennie ważny obowiązek, jakim jest dbałość o dorobek naszych poprzedników. Jego zadaniem, jak zorientowałem się ze spisu publikacji, jest zapewnienie ciągłości obserwacji na stałych powierzchniach badawczych w wysokogórskich borach świerkowych Tatr, Niskich Tatr i Beskidów.

Problematyka badań doc. S. Kucbela obejmuje jeszcze między innymi rozwój systemów korzeniowych drzew, ekologię cisa i rolę martwego drewna w ekosystemach leśnych. Nie miejsce tu na szczegółową charakterystykę wszystkich osiągnięć, bo zajęłoby to bardzo dużo miejsca. Na podkreślenie zasługuje natomiast rozległość zainteresowań naukowych Kandydata do tytułu profesora, która znajduje odzwierciedlenie w omawianej wcześniej działalności dydaktycznej. Problematyka ponad 100 publikacji, które ukazywały się na przestrzeni ostatnich 20 lat, przekonuje mnie, że doc. Stanislav Kucbel już wiele lat temu osiągnął samodzielność w pracy naukowej i jest naukowcem świetnie orientującym się we współczesnej wiedzy z zakresu ekologii lasu i hodowli lasu. Niewątpliwie posiadana wiedza i doświadczenie w pracy badawczej poza pomnażaniem dorobku naukowego pozwalają mu być także bardzo dobrym nauczycielem wspomagającym w rozwoju młodych adeptów przyrodoznawstwa oraz przygotowującym do pracy przyszłych gospodarzy lasu. Wszystko to pozwala mi stwierdzić, że dotychczasowa działalność naukowa doc. Stanislava Kucbela jest wystarczająca, aby mógł ubiegać się o tytuł profesora w zakresie hodowli lasu.

Ocena aktywności publikacyjnej

Dorobek naukowy doc. Ing. Stanislava Kucbela obejmuje łącznie 129 pozycji. Obejmuje on 15 oryginalnych prac opublikowanych w czasopismach indeksowanych w bazie JCR. Ukazały się one w takich renomowanych międzynarodowych czasopismach jak: *Biodiversity and Conservation*, *European Journal of Forest Research*, *Forest Ecology and Management*, *Forestry* i *Forests*. W bazie *Scopus* znajduje się w sumie 31 artykułów, w których jednym z autorów jest Kandydat. W Jego dorobku jest jeszcze 13 monografii i kilkadziesiąt prac opublikowanych w zagranicznych i krajowych recenzowanych czasopismach. Całkowita liczba oryginalnych prac naukowych których autorem lub współautorem jest doc. S. Kucbel wynosi 83. Poza tym jest jeszcze autorem lub współautorem 32 doniesień, które ukazały się w materiałach z międzynarodowych i krajowych konferencji naukowych, 2 abstraktów konferencyjnych, 3 skryptów dla studentów i kilku innych opracowań oraz redaktorem trzech tematycznych zbiorów prac. Jest to dorobek bogaty i różnorodny, który w ciągu 20 lat powiększał się każdego roku średnio o 6 pozycji. Świadczy to o sporej aktywności publikacyjnej Kandydata do tytułu profesora.

Aktywność publikacyjna doc. S. Kucbela zwiększyła się po uzyskaniu habilitacji w roku 2015. W tym okresie ukazała się 1/3 całego dorobku, w tym prawie 40% oryginalnych prac naukowych i 2/3 artykułów indeksowanych w bazie JCR. W ostatnich latach wyraźnie poprawia się odbiór prac Jego autorstwa w krajowym i międzynarodowym środowisku naukowym. Według bazy *Scopus* publikacje, których współautorem był doc. Kucbel, do roku 2014 były cytowane 57 razy, a od roku 2015 liczba cytowań zwiększyła się o 361. Tylko w 2020 roku prace z jego udziałem były cytowane 76 razy, a w roku bieżącym już 59 razy (*Scopus*; stan na 13.07.2021).

O znaczącej roli doc. S. Kucbela w rozwoju wiedzy z zakresu hodowli lasu i ekologii lasu świadczy także Jego udział w realizacji 22 projektów badawczych, w tym 9 projektów po uzyskaniu habilitacji. Był zastępcą kierownika w 4 projektach VEGA oraz członkiem zespołów realizujących 6 projektów APPV, 7 projektów VEGA i 5 projektów agencji Ministerstwa Edukacji w zakresie funduszy strukturalnych EU.

Wielkość i różnorodność dorobku naukowego doc. Ing. Stanislava Kucbela i jego odbiór w środowisku naukowym oraz uczestnictwo w realizacji wielu projektów badawczych stanowi kolejny mocny argument za przyznaniem Mu tytułu profesora.

Podsumowanie opinii

Doc. Ing. Stanislav Kucbel ze znaczną nadwyżką wypełnia kryteria, które są przypisane do tytułu profesora. Jego staż pracy jest dwukrotnie dłuższy od wymaganego, kierował znacznie większą liczbą prac licencjackich i inżynierskich, opublikował dwukrotnie więcej naukowych monografii i ponad dwukrotnie więcej artykułów w czasopismach indeksowanych w bazach *Web of Science* i *Scopus*, a liczba cytacji prac, których był współautorem jest kilkanaście razy większa od wymaganej dla czasopism karentowanych i prawie dwukrotnie większa dla pozostałych czasopism. Spełnia również kryterium odnoszące się do kierowania projektami badawczymi. W dorobku doc. Kucbela brakuje jedynie podręcznika akademickiego, ale trzeba zauważyć, że jest współautorem dwóch skryptów dla studentów.

Stwierdzam, że bogata działalność dydaktyczna doc. Ing. Stanislava Kucbela, doświadczenie w pracy badawczej potwierdzone obszernym i różnorodnym dorobkiem publikacyjnym oraz udziałem w licznych projektach badawczych dowodzą, że jest On w pełni ukształtowanym i samodzielnym pracownikiem dydaktycznym i naukowym. W swojej pracy na Wydziale Leśnym TU umiejętnie łączy te dwie sfery aktywności zawodowej. Moim zdaniem

doc. Ing. Stanislav Kucbel spełnia wszelkie wymagania stawiane kandydatom do tytułu profesora.

Wniosek końcowy

Po zapoznaniu się z osiągnięciami na polu dydaktyki oraz z oryginalnym dorobkiem naukowym stwierdzam, że doc. Ing. Stanislav Kucbel spełnia wymagania określone w Rozporządzeniu MŠ SR nr 246/2019. W związku z tym w pełni popieram wniosek o nadanie doc. Ing. Stanislavovi Kucbelovi tytułu profesora w zakresie hodowli lasu.

Poznań, 13.07.2021 r.

prof. dr hab. Jan Holeksa